ՏԵՏՐԱԿ
ԳՈՒՂԱՄԱՆԱՑ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՌՄՂԶ 1847

244
S-36

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ Թ. ԱԶԱՏԵԱՆ ի Թիֆ.______

7357 р/н.

ՏԵՏՐԱԿ

ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

2004

244
Տ-36
4988
1499-ԱԿ

ՏՕՆՏՐԱԿ

ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

ԱՌ ՀԱՄՕՐԷՆ ՏՆՕՐԻՆԱԿԱՆ
ՍՈՒՐԲ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՍՆ ՈՐՔ ԵՆ
ՅԱՍՏՈՒԱԾԱՀՐԱՇ ՔԱՂԱՔՆ
ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ԻՎԵՐԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱԳՐԵԼՈՑՆ
ՆՈՐՈԳ
ԿՐԿԻՆ ՏՊԱԳՐԵՑԱՒ
Ի խնդրոյ ուխտաւորաց

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

1847 ՌՄՂԶ.

Гос. библиотека
ՀՍՍՌ–Арм ССР
им. А. Мясникяна
Ա. Մյասնիկյանի անվ.
41443.68

4388-ով

Սուրբ և մաքուր՝ գերեզման կոյս ։
քրիստոնէից՝ պարծանք և յոյս ։

ՏԱՂ ԳՈՎԱՍԱՆԱԿԱՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՔԱՂԱՔԻՆ՝
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ի ՅՈՐԴՈՐՈՒՄՆ
ՈՒԽՏԱՓԱՓԱԳ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ

ԲՈՒՐՄՆԷ է՝ ծովուն մի տիկ,
Երուսաղէմ՝ խիստ խորր տիկ.
անմահութեան՝ բուրէ հո տիկ,
Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։
Երուսաղէմ՝ է ծաղկեալ դաշտ,
յորում բնակի՛ շատ խաչա պաշտ.
ուր մեր Քրիստոս՝ ընդ մեզ է հաշտ,
Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Երուսաղէմ՝ է սուրբ քա ղաք ,
յամէն որ գոյ՝ անդ պատա րագ .
որոյ շնորհն՝ է միտա ծագ ։

Եկայք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Երուսաղէմ՝ լոյծ փառա ւոր ։
Եկողին է՝ գանձ հոգե ւոր ։
մեծ հանգստութեան՝ անուն տայ նոր ։

Եկայք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Երուսաղէմ՝ մեզ դուռն ու նի ,
մխիթարեաց մեծ՝ շնորհ լի նչ .
զի քաղաք Տեառն՝ անուա նի ,

Եկայք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Սուրբ փրկիչն է՝ բանտ քրիստո սի ,
հրեշտակապետն՝ 'ի նոյն կար գի .
սուրբ յակոբ՝ է վանք պանծա լի ,

Եկայք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Յորդանան տեղ՝ մկրտու թեան ,
սուրբ վերնատունն՝ հաղորդու թեան .
սուրբ գողգոթայն՝ խաչելու թեան ։

Եկայք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ.

Սուրբ յարութիւնն՝ է բարձրա շէն ,
յօրինուած է՝ գեղեցկա ըէն ։

բաղձան դիմե՛ աշխարհ ա   մեն ;

Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։

Սուրբ յակոբն մի՛ բարձր է շի   նած ,
աւագ խորանն՝ ոսկե ջը   րած .
պօղոս պետրոս՝ վերայն կար   գած ,
սուրբ գլխադիրն՝ յինքն է դըրած .

Գլխադըրին՝ դուռն յորժամ բա   նան ,
անդ մերձակայք՝ փըղձկին և   լան .
հոգւով ցընծան՝ ուրախա   նան ,

Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։

Ծունր եդեալ՝ զայն համբու   րեն ,
և խնդրուածք՝ բազում ա   նեն .
'յորդ արտասուօք՝ զոգիս մաք   րեն ,

Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։

Սուրբ յակոբն է՝ զարմանա   լի ,
արեգական՝ նըման փայ   լի .
պարգևս տուեալ՝ հայոցս ազ   գի ,

Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։

Սուրբ յակոբն է՝ բազմաստե   ղան ,
վարդապետաց՝ հանդիսա   րան .
քըսան և հինգ՝ ունի խո   րան ,

Եկա՛յք 'ի սուրբ՝ Երուսաղէմ։

Սուրբ վերնատունն՝ երբ ըզ Հայի ·
սուրբ նշանէն՝ անդ զարհու րի ·
կանոյշ հոտոյն՝ յոյժ ըզմայ լի ·
Եկա՛յք ՚ի սուրբ՝ երուսաղէմ։
Սուրբ յակոբն է՝ գանձ բարե լի ·
բոլորն ամէն՝ եկեղե ցի ·
ուխտաւորաց՝ ուխտատե ղի ·
Եկա՛յք ՚ի սուրբ՝ երուսաղէմ։
Էջմիածինն՝ յետոյ չէ նած ,
սուրբ սինայ նոր՝ խորան օ ծած .
՚ի վերայ սուրբ երից վի մաց ,
Եկա՛յք ՚ի սուրբ՝ երուսաղէմ։
Նորոգ շինեալ՝ կանանց տե ղի ·
որ վերնատուն՝ անուամբ կո չի ·
երկու խորանք՝ կան յայնմ վայ րի ,
՝ուր պատարագ՝ մատուցանի ։
Յընթրեաց խորան՝ ՚ի հինգ շաբ թի ·
յաւագ աւուրն՝ սուրբ շաբա թի ·
և ՚ի միւսոյ՝ սուրբ խորա նի ,
՚ի սուրբ տօնին՝ վարդավառի ։
Ի սէր քո սուրբ՝ օրհնեալ դըրւ խին ,
երկու աշքայք՝ աչըով վա ռին ·

մեծըն տըղաստ՝ և կրտսեան դ-էին ,
սուրբ հաւատով՝ առ քեզ եկին :
Քրիստոս յաստուած՝ տէրըն ամե նին ,
ողորմելով՝ գործոյս ձեռ ւէին ·
լսել տացէ՝ ինձ ծառայ ին ,
Էկ օրհնեալ ձայնն աստուածային ,
Որ մեղաւոր՝ եմ հողա ծին ,
դու ես իմ յոյս՝ աստուածա ծին .
բարեխօսեա՝ . առ միա ծին ,
Քրիստոս որդին՝ յաւուր մեծին :

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱՃԿԵՎԱՐ
Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ

ՍՈՒՐԲ յակոբ ալը՝ վանք տըր ու լու ,
ճիւմլէմիզտէ՝ անըն դու լու .
կէլիւպ միւրատ՝ ալան տօ լու ,
սէվտոէ կէլիւպ՝ ա՛լըն պալըն .
Սուրբ յակոբ ալը՝ ալայ պա չը ,
կեօրէնլէրը տեօ՝քէրլէր եա չը .

սուրբ յօհաննէս եօզ գարթա չի ․
սիզտէ կէլիւպ՝ կեօրիւն պարի ։
Սուրբ յակոբ այնը՝ ալթուն սի նի ,
շահլէր եափմըշ՝ եափուսի նի ․
կեօրտիւմ շաշտըմ՝ գափուսի նի ;
սիզտէ կէլիւպ՝ կեօրիւն պարի ։
Սուրբ յակոբ այնը ալթուն ճի նար ,
տիպէկ կիպի՝ մումլար եա նար ․
հէփի մադլուպին՝ անտա սու նար ,
սիզտէ կէլիւպ՝ սունուն պարի ։
Սուրբ յակոբուն՝ պատկերլէ րի ,
չօգ կիւզէլ տիր՝ րէնկլէ րի ․
չինիտէն տիր՝ տիրէքլէ րի ․
սիզտէ կէլիւպ՝ կեօրիւն պարի ։
Սուրբ յակոբա՝ կէլմէք հիւ նէր ,
կիւնահ աթէշ՝ լէրի սեօ նէր ․
վարդապետլէր՝ թաքօր տեօ նէր ;
սիզտէ կէլիւպ՝ կեօրիւն պարի ․
Սուրբ յակոբուն՝ ադիլ պա չի ,
եօրթիւլէրի՝ հինտ գումա չի ․
Ջանա հայաթ՝ վէրիր ա չի ,
սիզտէ կէլիւպ՝ եէյլին պարի ․

Սուրբ յակոբուն՝ խալը սը,
չիչէքլի սէտէֆ՝ տիր խալը սը.
սըրմա կիւմիւշ՝ տիւր քօրթիւ սիւ,
սիզտէ կէլիւյ՝ մըլըն պաշի.

Սուրբ յակոբ Թախթ՝ տըր նուրա նի,
սէվէրլէր գաա՛րըն պիլէ նի.
Եիկիրմի պէշ՝ տիր խորա նի,
սիզտէ կէլիւյ՝ կեօ՛րիւն պաշի.

Ճիլիւ ըըլիւ Թիւրլիւ՝ տիւր նաամէ լէր,
շագ. օլուր՝ անի կեօրէն լէր.
Հայրէթ չէքէր՝ կեօրմէյէն լէր.
սիզտէ կէլիւյ՝ կեօյլիւն պաշի.

Աստուածածին՝ պէյյազ էյի բագ,
Նէրտիւպանի՝ գըրգ պիր այ ագ.
Ջինան թ գըլճ պիզէ տէ պագ,
սիզտէ կէլիւյ՝ տէյլին պաշի.

ՏԱՂ ՊԱՏՄԱԲԱՆՈՐԷՆ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ԳԼԽԱԴՐԻ ԵՒ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ սուրբ Գերեզ մանն.
միշտ կանթեղք քո՛ են 'ի վառ մանն.
որք ուխտ գնեն՝ և առ քեզ գան,
ամենեցուն՝ լեր օգնա կան։
Սուրբ ըզգլուխն՝ գլխատե ցին,
նախ 'ի սաղիմ՝ ամփոփե ցին.
եկեղեցի՝ հիմնարկե ցին,
սուրբ գլխադիր՝ անուանե ցին։
Ապա հրեշտակք՝ անտի ա ռին,
զանգըլուխըն՝ նորին մար մին.
հըրամանաւն՝ աստուածայ ին,
'ի սպանիա՝ քաղաք տա րին.
Եւ քաղաքն այն՝ էր մերձ գե տոյն,
զմարմինն եղին՝ յեզր ջը րոյն.
'ի յաղթանակ՝ Աստուած հոգ ւոյն,
ընդ այգն եղեւ՝ գալ ժողո վոյն։
Կաղքըն և կոյրք՝ մի ահա ղոյն,

եկին լուանիլ՝ 'ի յայն գե տոյն ,
անդ պատահեալ՝ նոյն սուրբ մարմ նոյն .
ըմբռնեցան՝ յամէն ցաւոյն ,
Ուրախութեամբ՝ դարձեալ 'ի տուն ,
մեծ աւետիս՝ մարդկանց ե տուն .
յոր թէ ռամիկ՝ թէ իմաս տուն .
զարմանալեօք՝ լցան համբուն :
Խորհրդակցեալ՝ ընդ արքայ ին .
'ի գետոյն յայն՝ ջոկ ջոկ գ ա ին .
տեսեալ ըղձա՝ արտասուէ ին ,
անգլուխ սատուած՝ անուանէին ,
Բերեալ բեհեզ՝ զայն պատե ցին ,
և 'ի քաղաք՝ անդ հանգու ցին .
պատուեցին յոյժ՝ և պաշտե ցին ,
իբրև զաստուած՝ մեծացուցին .
Մինչև սուրբըն՝ Պօղոս գը նաց ,
քարոզել անդ՝ զըանըն կե նաց .
սպանիացւոց՝ միտսն ե բաց .
դա մեր եղբայրն՝ է մինչ ասաց :
Մոլորութիւնք՝ նոցին բար ձան .
'ի պաշտմանէ՝ կըռոց դար ձան .
և Քրիստոսի՝ հետեւե ցան ,
արքայութեան՝ արժանացան :

ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԱՏՄԱԲԱՐ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ

ՍՈՒՐԲ առաքեալն Յակոբ՝ որդին Որոտման, զոր կալեալ չարչարէր՝ Հերովդէս արքայն. եղեւ գլխատեալ՝ յազգէն տիրասպան, զի զբաժակն ըմպել՝ Տեառն էր հրաման.

Ընդ սուրբ աստուածածնին՝ առաքեալն յՍպան, մինչդեռ վարանէին՝ զՅակոբայն կամին. հրեշտակն բերեալ՝ զգլուխն պատուական, եդ առաջի նորա՝ ազով կոծական։ Նշեալ ամփոփեցին՝ զգլուխն սրբազան, ՚ի պատշաճեալ տեղին՝ զընտանեան գոհացան. Ուր փառք մեծ շինեցաւ՝ թագաւորական, Ձեռամբ Կոստանդիանու՝ և մեր Տրդատայն։ Ընդ որ լուսաւորչին՝ ազգիս Հայկազնեան, Եր սուրբն սեղբեստրոս՝ պապն հռոմեան. Շինեցին յայս սիրով՝ զտեղիս սրբութեան, Զտաճար յարութեան՝ և զայլսն ամենայն. Հաստատեցին աթոռ՝ առաքելական, սուրբ

յակոբ տաճարն՝ պատրիարգական․ որ է անդ
ցանկալի՝ ազանց ամենայն, և ազգիս Հայոց՝
պարգև սեփական։

Այժմ է մեծապայծառ՝ վանք երկնանըման,
Գլխադիր սուրբ Յակոբ՝ փառաւորական․
տուեալ ազգիս Հայոց՝ ընծայ յատկական,
ուխտաւորաց բազմաց՝ հանգիստ օթարան։
Առ ոտս յակոբայ՝ գերահրաշ ուխտին, գան
յամէն կողմանց՝ և անդ ժողովին․ և բարե-
խօս առնեն՝ ըզնա աղաչին, աղօթիւքն ար-
ժանանալ՝ տեսութեան դրախտին․ ամէն։

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ՔՍԱՆ ԵՒ ՀԻՆԳ ԽՈՐԱՆԱՑՆ
ՈՐ Ի ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲԱՅ ՈՒԽՏԻՆ

«Ախ և յաւաղ՝ զաւագ խօս բանն,
առնուլ 'ի ձեռ՝ է ինձ հրա մանն․
որ է պայծառ՝ և անճը մանն,
ունի զանիւ՝ արեգական,
Եւ 'ի ներքոյ՝ սորին պան ծայ;
մարմին եղբօր՝ Տեառն Յակոբ բայ․

4/443.68

որ 'ի հրեից՝ սպանեաւ   նա ,
մինչ ցայժմ՝ ամփոփեալ կայ ։
Ի յերկուս կողմն՝ սուրբ սեղա   նին ,
Երկու խորան՝ կայ 'ի կար   գին ·
մինն է սրբոյ՝ Աստուածած   նին ,
իսկ միւսն՝ սուրբ Կարապետին ։
Եւ 'ի վերայ սոցա՝ հի   ման ,
Երկու փոքրիկ՝ այլ կայ խո   րան ·
սուրբ Պօղոսի՝ և Պետրո   սի ,
առաքելոցն՝ սրբազան ։
Յաջմէ կողմանն՝ սոյն տաճա   րի ,
գոյ սիւրուն մի՝ եկեղե   ցի ·
յանուն սրբոյ Էջմիած   նի ·
ուր կայ սեղան սուրբ Սինայի ։
Դէպ 'ի դրան՝ կողմն դառն   ցիս ,
'ի սանդխոյ՝ դու վեր ել   ցես ·
Երկու խորան՝ այլ ես տես   ցես ·
սերտ սիրով՝ քով համբուրեսցես ։
Մ'ինն ընթրեաց՝ սուրբ խորհր   դին ,
այլափոխման՝ է երկրոր   դին ·
Նորոգ եղեւ՝ շինուածք սո   ցին ,
նախ քան զծէփ՝ սուրբ տաճարին ։

Վերնատանէն ՚ի վայր ի ջեալ.
յաւանդատունն՝ գնա ցեալ.
Ստեփաննոս՝ է սա կո չեալ,
որ ՚ի սէր տեառն՝ նախ վկայեալ:

Երկ սեղանիւ՝ նա յոյժ փայ լի.
մինն յանուն՝ Լուսաւոր չին.
միւսն՝ սուրբ Ստեփաննո սին.
որք սիրելիք՝ են Քրիստոսի.

Կայ անդ այլ՝ և մեծ աւա զան.
Հայրապետին՝ Ներսիսի անո ւան.
կենաց փայտին՝ ՚ի յորեւ ման,
մկրտեալ է՝ զերկ հազարեան:

Ու դու տեսի՝ գալ ՚ի կար գին.
տես զնշխարն՝ սուրբ Գլխադ րին.
ուր ամփոփեալ է գլուխ նո րին,
մեզ պարգեւեալ՝ գանձ մեծագին.

Է մերձ սորա՝ երկաթ դուռ մի.
գոյ անդ աղխիւ՝ պահարան մի.
և սուրբ Մինաս՝ նա անուա նի.
որ յարաժամ՝ փակեալ պահի.

Ուր ոսկեղէն՝ արծաթե ղէն,
խաչ և կանթեղ՝ անօթե ղէն.

սրբոց մասունք՝ բոլորն ա   մէն ,
    զորս անդ պահել՝ ուխտեալ են ։
Այլ և կայ անդ՝ երկու խո   րան ,
այնիւ շքեղ՝ և աննը   ման .
սրբոյն Սարգսի՝ և Մինա   սայն ;
    զօրավարաց՝ մեծաց անուան ,
Կից սոքա է՝ դամբա   րան ;
մաքուր տապան՝ սուրբ Մակա   րայն .
զի 'ի յաթոռ՝ նստաւ և   այն ,
    յամփոփիլ սատ՝ եղեւ արժան ։
Ի վերայ սոցա՝ սուրբ Խաչ շի   նեալ ,
կայ այլ երկու՝ մատուռ կող   մեալ .
առաքելոց՝ մինն անուա   նեալ ,
    սուրբ Համբարձման՝ միւսն կոչեալ ։
Գոյ արտաքոյ՝ սուրբ տաճա   րի ,
եօթն սեղան՝ յոյժ պանծա   լի .
Երկուքն 'ի մէջ՝ գաւթին մե   ծի ,
    է Գէորգայ՝ և Նիկողայոսի ։
Չորսն 'ի մէջ՝ սուրբ Թորո   սի .
որ է յատուկ՝ եկեղե   ցի .
շինեալ այնիւ՝ և գովե   լի ;
    ձեռամբ Հեթում՝ թագաւորի ։

Եւ ՚ի տանկիս այս տաճա րի ,
Դոյ անդ փոքրիկ այլ մատու ռ .
որ Հոգւյն սուրբ՝ նա անուա նի ,
անտի սուրբ Ղեւոն՝ տեսանի ։
Սորա լեցին՝ միշտ անխա փան ,
մեզ օգնական՝ և պահա պան .
որք Թուեցան՝ յայս երգա բան ,
քսան և հինգ՝ ահա խորան ։

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ԳՈՎԵՍՏ

Ո՜Վ սուրբ Յակոբ՝ ամէն օրհ նեալ ,
սիրով հոգւոյն՝ դու առ լը ցեալ .
զի սուրբ անուամբ՝ ես հաշա կեալ ,
բոլոր յաշխարհս՝ տարածեալ ։
Ճեպեալ գերմեն՝ վառեալ սի րով ,
ուխտաւորքն՝ անհուն ծո վով .
ոսկւ և գիշեր՝ արտասուե լով ,
՚ի յօգնութիւն՝ զքեզ կոչելով ։
Օ՛ի որք սիրով առ քեզ դի մեն ,
արտասուելով կուրծս բաղ խեն ;

փութով առնուն՝ զոր ինչ խընդ րեն ,
արեամբ ներկեալ՝ քո սուրբ գլխեն ։
Արդ աղաչեմ՝ բարեխօս լեր ,
մի դադարիր՝ առ Հայր և տէր .
արագապէս՝ օգնական լեր ,
ուխտաւորացն՝ ընծայաբեր ։
Ուխտաւորքն՝ երբ գան ժա մին ,
բոլոր վիշտս՝ անդ մոռա նան .
Ի մէջ գաւթին՝ ձեմեալ ցըն ծան ,
հոգւով հրճուեալ՝ ուրախանան ։
Երանի՜ տամ՝ փափաքո ղաց ,
ուխտաւորաց՝ այն եկո ղաց .
զսուրբ տեղիս՝ համբուրո ղաց .
նոցին զշնորհս՝ վայելողաց ։

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

ՅԱՍՏՈՒԾՈՅ շինեալ՝ քաղաք պատուական ,
ցանկալի զուարթնոց՝ և որդւոց մարդ կան .
զքեզ նորոգեաց՝ Դաւիթ մեծ ար քայն ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։

Անմահ արքային՝ դու ես բնակա   րան ,
որդւոյն աստուծոյ՝ տեղ տնօրէնու   թեան .
ազինք ամենայն՝ գալ 'ի քեզ ցան   կան ;
   սուրբ երուսաղէմ քաղաք աննման :
Կամարին երկնից՝ համաձեւա   կան ,
առ գիրս աստեղաց՝ 'ի հաստատու   թեան .
ընդ կենդանակերպին՝ երկոտա   սան ,
   սուրբ երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Որդւոյն յաւուրայ՝ տուեր սեփա   կան ,
մինչակեա անկար՝ տոհմին յուդայ   եան .
քեզ շինեաց տաճար՝ սողոմոն ար   քայն ;
   սուրբ երուսաղէմ քաղաք աննման :
Բուրէ միշտ 'ի քեն՝ հոտ անմահու   թեան ,
վարդի շուշանի՝ խնկոց զանա   զան .
կամ աղբիւր լուսոյ՝ նարդ և պալա   սան ,
   սուրբ երուսաղէմ քաղաք պատուական ,
Քաղաք ես դու մեծ՝ թագաւորա   կան ,
'ի քեզ կառուցաւ՝ նոր սողոմո   նեան .
աշխարհամատրան՝ տաճար յարու   թեան ,
   սուրբ երուսաղէմ քաղաք աննման :
Աղբիւր սեղովմայ՝ ջուր անմահու   թեան ,
բղխեալ զովարար՝ ծարաւ ընու   թեան .

դու մեզ նոր սիոն՝ քրիստոնէութեան ,
սուրբ երուսաղէմ քաղաք պատուական ,
Հաճեցաւ 'ի քեզ՝ տէրն մերնակ կան ,
Վէմ ընտիր եդեալ՝ 'ի գլուխ անկեան .
զի ինքնին Քրիստոս՝ 'ի քեզ յարաժամ :
սուրբ երուսաղէմ քաղաք անմահան :
Աստ եղեւ հոգւոյ փրկութիւն մարդկան ,
որ իսկ եւ 'ի խաչ՝ Տէրն 'ի գողգոթայն .
յանցանքն ադամայ՝ եւ այլի թողան :
սուրբ երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Նոր երկինք երկիր՝ հրաշափառական ;
դու նոր արեւելք՝ նոր արեգական .
նորոգեալ ցնծան՝ դասք քրիստոսական ;
սուրբ երուսաղէմ քաղաք անմահան :
Առ քեզ գանձ բաղում՝ հոգեւորական ;
որով լնման՝ աշխարհ ամենայն .
նախ եւ առաջ՝ իսկ տեառն գերեզման .
սուրբ երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Յոյժ ահեղագոչ՝ իջմամբ մեծաձայն ;
պարառնեն մուզայք՝ միշտ համայնգամայն .
մեզ քրիստոնէից՝ լեր դու օգնական ,
սուրբ երուսաղէմ քաղաք անմահան :

Է՛ փեսանմանի՝ ձորն արքունա   կան ,
ուր Աստուածածնին՝ դիրնէ և տա   պան .
անդ լինելոց է՝ վերջին դատա   ստան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Ամենայն սրբոց՝ ես ընդունա   րան ,
և մեղաւորաց՝ մարդկան քաւա   րան .
առ քեւ մտանեն՝ 'ի յերկնից խո   րան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք անման ։
Սիրտ երկրի ես դու՝ տերն տիրա   կան ,
Հանգոյն Աթոռոյն՝ քերովբէա   կան .
ոտից արարչին՝ եղեր պատուան   դան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Արդ չունիմ կարել՝ զոր քեզ է ար   ժան ,
բարբառել բանիւք՝ գովասանա   կան .
կամ տաղիւ չափել՝ երգ ներբողա   կան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք անման ։
Ցնծութիւն ես դու՝ աշխարհի հա   մայն ,
առաւել Հայոց՝ ազգիս արա   մեան .
որք սեւն սիրով դիմեն առ քեզ   գան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Երեք տաճար են՝ աստ հիացա   կան ,
Մեծին յարութեան՝ և սուրբ Ծնն   դեան .

և սուրբն Յակոբ՝ փառաւորա կան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք անմահան :
Արքային երկնից՝ բարեկե սե ղան ,
խունկ և պատարագ՝ 'ի քեզ վերա նան .
շնորհք ու հոգւոյն՝ քև տու մեզ միշտ գան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Լցեալ տօմարիս՝ մեր յաւելեթա կան ,
հազար և ութսուն՝ թիւն էր 'ի լը ման .
Յակոբէս այս երգ՝ քեզ ընծայե ցան ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք անմահան :
Դին անեղին՝ սուրբ երրորդու թեան ;
փառք և օրհնութիւն՝ միշտ և յաւի տեան .
զմեզ արժան արա՝ քոյին տեսու թեան ;
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական :
Դասք երկնից զօրաց՝ շուրջ զքեւ պա րեն ,
զխաչեալ Փրկիչն՝ մեր օրհնաբա նեն .
որ եկն ազատեաց՝ զմեզ գերո ղեն ,
սուրբ Երուսաղէմ քաղաք անմահան :
Ոչ գոյ նման քեզ՝ 'ի մէջ աշխար հի ,
որ յար նման ես՝ վերին Սիո նի .
արժան արա Տէր՝ տեսլեան սուրբ երկ րի ,
զայգս մեր համոյն՝ սիրով ըղձալի :

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՍՈՒՐԲ Գերեզման՝ լոյծ գոլէ լի ,
Համայն ազանց՝ ես ցանկա լի ·
առ քեզ դիմեմք՝ աղերսա լի ,
ով Հրաշալի՝ սուրբ Գերեզման ։
Աթոռ եղեր՝ դու արար չին ,
Հանգըստարան՝ անմահ փըրկ չին ·
Չարչարելոյն՝ 'ի փայտ խա չին ,
լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման ։
Այն որ 'ի նմին՝ ահեղ գո չեաց ,
Երեքօրեայ՝ 'ի քեզ նըն ջեաց ·
Ինքըն զարթեաւ՝ և զմեզ փըր կեաց ,
ով Հրաշալի՝ սուրբ գերեզման ։
Դու ես պարծանք՝ քրիստոնէ ից ·
Յոյս յարութեան՝ մեզ համայ նից ·
ըզքեզ աստուած՝ փառօք է լից ,
լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման ։
Ի սրբուհից՝ օրհնաբա նիս ,
'ի քրիստոնէից՝ երկրպա գիս ·

քան զարեգակն՝ պայծառ փայլես,
Ով հրաշալի՝ սուրբ գերեզման։
Լուսապայծառ՝ սուրբ գերեզման,
աստուած ողջոյն՝ տեղի թաղման.
անմահութեան՝ հոտոյն բուրման,
Լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման։
Սուրբ և մաքուր՝ գերեզման կոյս,
քրիստոնէից՝ պարծանք և յոյս.
Ի քէն բղխէ՝ միշտ պայծառ լոյս,
Ով հրաշալի՝ սուրբ գերեզման։
Յոյժ փափագիմք՝ ողջունել տեղոյդ.
և կարօտիմք՝ քաղցրիկ գեղոյդ.
երկրպագեմք՝ քարիդ հողոյդ,
Լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման.
Արժանացո՝ քում տեսութեան,
և բաց մեզ դուռն՝ ողորմութեան.
քանզի գիտեմք՝ անգին արեան,
Ով հրաշալի՝ սուրբ գերեզման։
Գերեզման ես՝ լուսափայլ լեալ,
սքանչելափառ՝ տաճար կազմեալ.
տեառն աստուծոյ՝ տուն անուանեալ,
Լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման։

Սարսափելի՝ ես հրեշտա կաց ,
և սոսկալի՝ հողեղի նաց .
Դու յարկ եղեր՝ բանին կե նաց ,
ո՛վ Հրաշալի՝ սուրբ գերեզման ։

Ի քէն անոյշ՝ հոտ ծաւա լի ,
ըղձեամբս քո՝ համբուրո ղի .
զքեզ տեսողաց՝ ընդ երա նի ,
լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման ։

Օ գերեզմանդ՝ կնքեալ բա նան ,
ցընծութեամբ 'ի ներքս ընթա նան .
զլոյս քո տեսեալ՝ ուրախա նան ,
ո՛վ Հրաշալի՝ սուրբ գերեզման ։

Ի Թաղելոյն՝ 'ի քեզ մաղ թեմք .
արժանանալ՝ տեսոյդ խնդ րեմք .
նմա և քեզ՝ երկրպա գեմք ,
լուսածաւալ՝ սուրբ գերեզման ։

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԱՌ·ՔԵԶ եկից սրտատրոփա փագ ,
զքեզ համբուրել՝ տենչիւ ան յագ .
զի 'ի մեղաց՝ փրկեմ ա բագ ,
մեղաց փրկող՝ սուրբ Գերեզման ։

Ի մէջ մեղաց՝ անկեալ գե րի,
յամէն կողմանց՝ գրաւեալ թե րի.
ողորմեա ինձ՝ մեղաւո րի :
    Մեղաց փրկող՝ սուրբ գերեզման :

Ի դուռնըդ գամ՝ թէպէտ լա լով,
բայց փառըս տամ՝ աղօթե լով.
բուսոյդ հոտովն՝ զմայլե լով,
    Մեղաց փրկող՝ սուրբ գերեզման :

Բազումք ընդ իս՝ ընթացա կից.
ես ՚ի սէր քո՝ յօժարդ ե կից.
սիրել հոգւով երկըրպա գից,
    Մեղաց փրկող՝ սուրբ գերեզման :

Կամաւ ՚ի խաչ՝ բեւեռե լոյն,
արիւնաներկ՝ խոցոտե լոյն.
Ի փառս ՚ի քեզ՝ թաղեցե լոյն,
    Մեղաց փրկող՝ սուրբ գերեզման .

Զաշխարհ ամէն՝ զուարթ ե րես,
սիրով կապեալ՝ յօժարդ բե րես.
և համայնից՝ նոցա նե րես.
    Մեղաց փրկող՝ սուրբ գերեզման ,

Ընծահ փրկչին՝ դու անմը ման,
եղեր տեղի՝ Արամնոյն թաղ ման.

եւ 'ի Հօրէ՝ լուսոյն ծագ ման ,
անուանեցար՝ լոյս գերեզման .

ԳՈՎԱՍԱՆՔ

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ԳՈՂԳՈԹԱՅԻՆ

ՍՈՒՐԲ Գողգոթայն՝ բարձր է շինեալ,
պայծառափայլ՝ է յօրի նեալ.
Արիւնաներկ՝ խաչ է կանգ նեալ,
եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա .

Սուրբ գողգոթայն՝ շնորհա զեղ,
բոլորովին՝ է ուխտա տեղ.
հող և քարինքն՝ են մեղաց դեղ,
եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա .

Սուրբ գողգոթայն՝ մինչ շինե ցին ,
կաթամբ ըղկիր՝ շաղախե ցին .
զի ըզ Տէր մեր՝ անդ խաչե ցին ,
եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա .

Սուրբ գողգոթայն՝ է գեղե ցիկ ,
'ի շրջապատն՝ եկեղե ցիք .
սուրբ ըզխաչըն՝ անդ պաշտե ցիք .
եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա .

Սուրբ գողգոթայն՝ տեղ է լա լոյ,
և ըղձալի՝ մեր քաւե լոյ.
ըղձուան երկնից՝ առ բաղխե լոյ,
Եկայք երթուք 'ի գողգոթա.

Սուրբ գողգոթայն՝ սարսափե լի,
յոր աղօթելն՝ ընդունե լի.
դժուրին լինի՝ անդ լսե լի,
Եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա.

Սուրբ գողգոթայն՝ ականեղէն թագ,
տեսանողաց՝ կրկնի վա վագ.
աղօթս առնել՝ անդէն ան յագ,
Եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա.

Սուրբ գողգոթայն՝ է սուրբ վայր մի,
համբուրողաց՝ տէրն ողոր մի.
առ գտանել՝ մեղաց ճար մի,
Եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա.

Սուրբ գողգոթայն՝ է բարե տուր,
զՀայոցն 'ի վեր՝ կալնու զոր հուր.
մինչ հոտ անոյշ՝ բուրէ ան դուր,
Եկայք երթուք՝ 'ի գողգոթա.

Սուրբ գողգոթայն՝ գերամբար ձեալ,
յոր խաչեցաւ՝ փրկիչն օ ծեալ.

որ զՅօհաննէս՝ փոխանա 'կեալ,
որդի եւս մօրն՝ ամէն օրհնեալ.
Ի գողգոթայ՝ տարածե ցին,
ըզձեռս և զոտսըն ծակե ցին:
զմայրիկն՝ 'ի դէմ՝ըն լացու ցին,
զի սուրբ ըզսիրտ՝ոյն խոցեցին:
Քրիստոս Աստուած՝ մեր խաչե ցաւ,
'ի գողգոթայ՝ բեւեռու ցաւ.
ցերեկըն խոր՝ գիշեր դար ձաւ,
զի արեւըն՝ խաւարեցաւ:
Յայնժամ սուրբ կոյսն՝ աստուածա ծին,
կայր առ խաչի՝ պատուանդա նին.
փետտէր թափէր՝ զմազն 'ի գե տին,
զի Միածինն՝ էր 'ի խաչին:

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ մեծ՝ Տեառն արարչին,
Քրիստոսի՝ հանուրց փրկ չին.
որ 'ի ձեռըն՝ լուսոյ խա չին,
յարոյց ՝ընդ իւր՝ զմարդն առաջին:

Այսօր յարեաւ՝ ՚ի մեռե լոց,
լոյս ծագեցաւ՝ արարա ծոց.
զհոգիս փրկեաց՝ ՚ի դըժո խոց,
աւետիս տամ՝ ազգիս հայոց։
Լուսաւորեաց՝ զոգիս մարդ կան,
սուրբ յարութեամբըն՝ պատու կան.
զմարմինն եւ մեզ՝ անապա կան,
և սուրբ զարիւն՝ իւր փրկական։
Ուրախութեամբ՝ ճաշակես ցուք,
և սրբութեամբ՝ հաղորդես ցուք.
զի ՚ի մեղաց՝ սրբեալ լի ցուք,
յանմահութիւն՝ փոխարկիցուք։
Խիւսեալ ՚ի մի՝ փառաւորես ցուք,
ըզ յարուցեալըն՝ գովես ցուք.
զլոյս Գերեզմանն՝ համբուրես ցուք,
և զյարութիւնն՝ պատուեսցուք։
Սուրբ քաղաքըն՝ Երուսա ղէմ,
ընդ որ և սուրբն՝ Բեթղե հէմ.
որք հաւատոյս՝ մեք եղեն վէմ,
մարտկոց ամուր՝ դիւաց ընդդէմ։
Տիրամայր սուրբ՝ Աստուածած նին,
ուրախութիւն՝ եւ իւր Որ դին.

այսօր դուք որ՝ սրբաւոր ըլին ,
սաղմոսելի՝ դասուն կարգին :

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՏԷՐԸԴ սիրով խոնարհե ցար ,
յարգանդ կուսին՝ բընակե ցար .
զադամային՝ մարմին զգե ցար ,
և աշխարհի՝ լոյս ծագեցար :

Ի յանարատ կուսէն ծը նար ;
'ի խանձարուրս՝ պատե ցար .
'ի յանբանից՝ մըսուր ե դար ,
և 'ի մոգուցն՝ պատուեցար :

Փառաւորեալ՝ ընծայե ցար ,
ըստ օրինաց՝ դու 'ի տա ճար .
Ճաչեալ դըլլան՝ ըւացող ցու ցար ,
'ի ծերունւոյն՝ անդ գրկեցար :

Ի յորդանան՝ մըկըրտե ցար ,
յաստուած հօրէդ՝ վըկայե ցար .
'ի յօհաննէ՝ քարոզե ցար ,
գառն աստուծոյ՝ անուանեցար :

Ի վերնատունն՝ բազմեալ է ղեր,
զահեղ խորհուրդն՝ կացու ցեր.
զաշակերտացդ՝ ոտսն լուա ցեր,
խոնարհութեան՝ վարս ուսուցեր։

Ի յուդայէ՝ համբուրե ցար,
'ի ծառայէ՝ ապտակե ցար.
'ի չար հրէից՝ նախատե ցար,
կամաւ 'ի փայտ՝ խաչ բարձրացար։

Ընդ անօրէնս՝ համարե ցար,
արբեր լեղի՝ և դառնա ցար.
ուր կենդանիդ՝ անշնչա ցար,
սուր գեղարդեամբն՝ խոցեցար։

Ի Յովսեփայ՝ պատանե ցար,
'ի գերեզման՝ կոյս թաղե ցար.
վիմով մատանեաւ՝ կնքե ցար,
'ի զինուորաց՝ պահպանեցար։

Ի դժոխս իջեալ՝ աւերե ցեր,
զադամ ծնօղքն՝ ազատե ցեր.
զարքայութեան՝ դուռնն բա ցեր,
և մեզ ձըրի՝ պարգևեցեր։

Ի սուրբ գերեզ՝մանէն յար եար,
բազմաց յայտնի՝ երևե ցար։

ընդ աշակերտա՛ցն բաղձ ցար ,
յորժամ փա՛կեալ՝ դըրամբք ցուցար ։
Ի գալիլեա՛ առաջ գընա ցեր ,
անդ զաշակերտա՛ցն օրհնե ցեր ·
՚ի հեթանոսս՝ առաքե ցեր ·
և քարոզել՝ պատուիրեցեր ·
Յերուսաղէմ՝ կալ ասա ցեր ,
զաստուած հոգի՛ն առաքե ցեր ·
նովաւ լեզուս՝ բաժանե ցեր ,
և շնորհօ՛ք զարդարեցեր ·
Ի ձիթենեաց՝ լերինն դը տար ,
յորմէ փառօք՝ վեր համբար ձար ·
դասուց վերնոց՝ ահեղ ցու ցար ,
և ընդ աջմէ՝ հօր բազմեցար ։
Ո՛վ տէր Յիսուս՝ աստուած և բան ,
կեցցեր կամաւ՝ զայս ամե նայն ·
շնորհիւ քո սուրբ՝ Տնօրէնու թեան ,
արժանացո՛ քոյդ տեսու թեան ·
ամէն ։

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի՛ ՎԵՐԱՅ ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

Ի ՍԿԶԲԱՆԷ՝ բանն աստու ծոյ,
ըզ հողածին՝ բնութիւն մար դոյ.
եղեւ մարմին՝ առ փրկե լոյ,
և 'ի մեղաց՝ ազատելոյ։

Ղամբար լուսոյ՝ արդարու թեան,
Ղազար քարոզ՝ Ճշմարտու թեան.
որ ցուցար մեզ՝ դուռն յարու թեան,
և Ճանապարհ՝ արքայութեան։

Արի Ղազար՝ իմ սիրա կան,
եկ մի մնար՝ 'ի գերեզ ման.
Տէրըն կոչեաց՝ և զքեզ է հան,
'ի դըժոխոցն՝ անդընդական։

Զուարթնոց նըման՝ ազնիւ Ղա զար,
սուրբ և անմեղ՝ մաքուր ար դար.
զձայնըն լուար՝ ըզ կենա րար,
չորեքօրեայ՝ մեռեալդ յարեար։

Արարչական՝ բանք գոչե ցին։

լուսաճաճանչ՝ և հըրաշա լի ,
անուանակիցդ՝ իմ սիրև լի ,
Ղազար անբիծ՝ զարմալի ։
Բոտեալ խըղճուկս՝ հոգւով տը կար ,
զքեզ աղաչեմ՝ միշտ անդա դար .
զկենսնեալ ծառայդ՝ մի մոռա նար ,
ով սրբազան՝ տէր իմ Ղազար ։

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ԿԱՐԱՊԵՏԻ՛Ն

ՍԱՆԱՆՑԱԾԻ՛Ն՝ չէ յարու ցեալ ,
մեծ քան ըզքեզ՝ այր զօրա ցեալ .
Ի տեառնէ է՝ այս ծանու ցեալ ,
խընդրակատար՝ սուրբ Կարապետ ։
Գայր կոյսն առ մայր՝ քո յըղա ցեալ ,
դու յարգանդին՝ զայն իմա ցեալ .
Երկիրպագեր՝ անդ խաղա ցեալ ,
Բանին սատար՝ սուրբ Կարապետ ։
Զաքարիա՝ հայրդ համրա ցեալ ,
Ի քում ծննդեան՝ բերան բա ցեալ .
զանուանդ Յօհաննէս՝ կարդա ցեալ ,
չնորհապատար՝ սուրբ Կարապետ ։

Ընդ մէջ կապեալ՝ զմաշկեայ գօ տի ,
բնակեցար՝ յանապա տի .
Հրեշտակի՝ դու հաւա տի ,
Նմանեցար՝ սուրբ կարապետ ։

Դու արուսեակ՝ ծագման արփ ւոյն ,
ընդունարան՝ շնորհաց հոգ ւոյն .
որ Միածնին՝ աստուած որդ ւոյն ,
ընտրեալ գտար՝ սուրբ կարապետ ։

Զեռամեծ տեսեալ՝ ընդ ջուր գե տոյն ,
Լցէր ձեռայ՝ օրհնեալ գլ խոյն .
և Ձայնի հօ՛ր՝ վկայե լոյն ,
արժանացար՝ սուրբ կարապետ ։

Զայն բարբառոյ՝ միակ անուա նեալ ,
Ճշմարտութեան՝ միշտ հաւա նեալ .
ընդ հերովդէն՝ յանդիմա նեալ ,
գլխատեցար՝ սուրբ կարապետ ։

Ի դժոխսն՝ քարոզե ցեր ,
տեառն ընդ գալուստ՝ աւետե ցեր .
որոց զտրտմեալս՝ ուրախացու ցեր ,
ուրախարար՝ սուրբ կարապետ ։

Գովելի ես՝ դու զանա զան ,
կենաց մերոյ՝ ես գաւա զան .

Քրիստոնէից՝ լեր աւա զան ,
ո՜վ սրբարար՝ սուրբ Կարապետ :
Առաքելոյ՝ մարգարէ ից ,
մարտիրոսաց՝ քահանայ ից .
Ճգնաւորաց՝ սպրեոց հան րից ,
Մեծ կոչեցար՝ սուրբ Կարապետ ,
Քո աղօթքն է՝ ընդունա կան ,
բարեխօսեա՝ վասն մարդ կան .
որ անուանիս՝ Մշու Սուլ տան ,
հոգեպարար՝ սուրբ Կարապետ ,

ԳՈՎԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐ'Ն ՄԵՐՈՅ
ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ

ՅԱՆՍԱՆԿ անուն՝ հօրէ ծը նեալ ,
իբր 'ի վերայ մեզ վարդ բու սեալ .
զԹադէոսի շնորհն ա ռեալ .
սուրբդ Գրիգոր՝ հայր մեր ընտրեալ ,
Դառնագոյն վասն՝ ազգիս տան ջեալ ,
չարչարանօք՝ նահատա կեալ .
ներք գազանաշունչ՝ օձից բնա կեալ ։

Լուսաւորիչդ՝ օրհնեալ գովեալ.
Աստուած որդւոյն՝ յերկիր ի ջեալ,
ահեղ անուամբ՝ խորով կո չեալ.
Երկնանըման՝ աթոռ կազ մեալ,
Լուսաւորիչդ՝ եղեր բազմեալ.
Տանըս Հայոց՝ հովիւ կա ցեր,
Լոյս գիտութեամբ՝ կատարե ցեր.
Հօր աստուծոյ՝ ընծայե ցեր,
Լուսաւորիչդ՝ գերազանցեր։
Սուրբ առաքեալ՝ չորեքտա սան,
և Մովսէսի՝ համանը ման.
քանոն վարուց՝ Ճըշմարտա բան,
Լուսաւորիչդ՝ սրբազան։
Պարծանք եղեր՝ համայն ազ գաց.
նախապատիւ՝ հայրապե տաց.
ջահ և պըսակ՝ եկեղե ցեաց,
Լուսաւորիչդ՝ հայաստանեաց։
Անդ ի Սեպուհ՝ ճըգնեալ լե րին,
հիացուցեր՝ ըզ զօրս վե րին.
հրեշտակացեալ՝ վարուք քո յին,
Լուսաւորիչդ՝ մարդկային։
ՙՕ՚ քեզ աղաչեմք՝ մի ահա ղոյն,

տաղաչօղ գո՛ղ Յիսուս որդ- ւոյն .
փրկել ըզմեզ՝ յանշէջ հը րոյն ,
լուսաւորիչդ՝ մաքրագոյն :
Օ՛ երջանիկ որդիքս՝ ՚ի ծնունդ- քոյ ,
փրկեալ զերծո՝ յամէն փոր ձոյ .
և ՚ի հնարից՝ հին Թըշնամ ւոյ ,
լուսաւորիչդ՝ ազգիս մերոյ :

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ

Ո՛Վ իմ եղբարք յականջ առէք զիմ
բանըն , աննըման է սուրբ Յակոբայ տաճա֊
րըն . սարսափելով մըտի սուրբ գերեզմանն ,
լալով համբուրեցի ըզ շիրմին քարըն :
Սուրբ Յարութիւն մեծ է՝ սուրբ Յակոբ
դար է , Սողոմոնի տաճարըն՝ անոր այլ վար
է . ինքն ՚ի տեղ բարձր է՝ բոլորըն սար է ,
որ՛ք տեսէք ըզ Քրիստոսի եղբայրըն :
Ամիրայք և պարոնք՝ դուք ու՛մ ըսպասէք ,
եկայք ըզ Քրիստոսի սուրբ տեղըն տեսէք .
միայն հազար տայ ձեզ՝ ընդէ՞ր անյոյս էք ,
մեզ բարեխօս լինի Աստուածամայրըն :
Ի գերեզման Աստուածածնի շատ լա ցի ,

զաչըս մըտաց զգաստութեամբ անդ բացի .
'ի Ղազարու գերեզմանըն գըտա ցի ,
անտի ելի 'ի Համբարձման սուրբ դարըն :
Սուրբ Համբարձման լերին մի կողմըն տեղ է ,
մեղաւորաց փրկիչ հիւանդաց դեղ է .
եկայք տեսէք ինչպէս անըման տեղ է ,
զի սուրբ Երուսաղէմ գեղեցիկ ուխտատեղ է :

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ՓՐԿՉԱԿԱՆՔԻՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

ՍՏԻԿ ԸՐԷՔ որ' գովեմ զԱմենափրկիչ ,
կենդանեաց մեռելոց' կեցուցիչ փրկիչ·
ախտաժետաց բըժիշկ' դիւաց հալածիչ ,
յիմարաց տգիտաց' ուսուցիչ փրկիչ·
Ի Քրիստոսի շիրմէն' յայն տեղն բերին ,
'ի խորանին ներքոյ' զմեծ վէմըն դըրին .
չորս կողմն բաց Թողին' պատուական քարին ,
պէս պէս մեղաց չարեաց' ազատիչ փրկիչ·
Ամենայն սուրբ Տեղին' խորհըրդական է ,
բոլորըն ամէն' սուրբ աղօթարան է .
միաբանն 'ի միջի' խիստ պատուական է ,

դիւահարաց ախտից՝ փարատիչ փրկիչ։
Մի կողմն սուրբ Փրկչին՝ մեռելոց թաղ է,
միւս կողմն սուրբ Սիոն՝ այլազգաց տեղ է.
եւ այն Ձիթենեաց՝ պարտէզ է պաղ է,
յոյժ մեղաւորաց է՝ և քաւիչ փրկիչ։

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ

ՄԻՇՏ որ ընդ հօր՝ է նա դալար մի,
որ ընդ աջմէ՝ նորին բազ մի.
այսօր ում խաչ՝ աթոռ կազ մի,
հանգչորան մի՝ ոչ գտանի։
Շարակցեալ ընդ՝ մարմնոյ բա նի,
որ բարձողն է՝ մեղաց ցա նի.
խաչ այժմ 'ի խաչն՝ մա բա նի,
Ջըրատու մի՝ ոչ գտանի։
Աղբիւր կենաց՝ յորմէ հե ղի,
'ի դասըս մարդ՝ կային ցե ղի.
և ինքն 'ի մէջ՝ նեղչաց նե ղի,
հանգուցիչ մի՝ ոչ գտանի։
Կարգաւ առ հայր՝ իւր ալե լի,
Ձայն ածելով՝ էլի է լի.

Եւ եղեւ մե՛ ռեալ պատե լի ,
ում՝ պատող մի՛ ոչ գիտանի :

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏՈՒ ՎԱՆԻՑՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

ՍՈՒՐԲ Հրեշտակապետի վանքն մայրապետաց , որ է անուն քահանայապետի տունն , և առաջին բանտն Քրիստոսի . անդ է ձիթենի սուրբ ծառն՝ ընդ որ կապեցին զՏէրն մեր . և խօսեցեալ քարն , որոյ եկեղեցին՝ մէջ խորանօք զարդարեալ է :

Աւագ խորանն Հրեշտակապետաց , յորոյ երկուս կողմանսն՝ Սերոբէից և Քերոբէից խորանքն :

Սուրբ Հուիփսիմեանց խորան՝ յաւանդատունն :

Սուրբ Բանտի խորանն :

Նւ սուրբ Չարչարանաց խորան նըն ՛ի գաւիթն :

Ի ՄԵԾ ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՏՐԱՆ ՏԱՃԱՐԻ ԵՂԵԱԼ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՔՆ

ՄԱՐՍԱՓԵԼԻ սուրբ Գողգոթային և խորանն . յունաց ։

Սուրբ Տարածման տեղին և երկու խորանքն , լատինաց ։

Պատառեալ Վէմն ։

Սուրբ Գողգոթայի առաջին դուռն և խորանն . լատինաց ։

Քրիստոսի փուշ պսակի մատուռն , և խորանն յունաց ։

Սուրբ Լուսաւորչի եկեղեցին մէջ . յորում կան երկու խորանք , յանուն սուրբ Լուսաւորչի և սուրբ Կարապետի ։

Սուրբ Հեղինէ դշխոյի լուսամուտն մէջ ։

Սուրբ Խաչ գիւտն և խորանն . լատինաց ։

Քրիստոսի հանդերձին բաժանման մատուռն և խորանն մէջ ։

Լոնկինոս հարիւրապետի մատուռն և

խորանն ՚յունաց ։

՚Քրիստոսի երրորդ քանոն · յորում կան երկու խորանք · յունաց ։

Սուրբ Պարտէզն և խորանն · լատինաց ։

Փոքրիկ եկեղեցին և երեք խորանքն · լատինաց ։

Աշխարհահամատարած աւագ խորանն · յունաց ։

Սուրբ կենսատու Գերեզմանն Քրիստոսի · Հայոց · յունաց · լատինացւոց ։

Սուրբ Հրեշտակի կանգնած քարն ։

Փոքրիկ եկեղեցին և խորանն · ղփտւոց ։

Յովսէփ արեմաթացւոյ գերեզմանն և փոքրիկ եկեղեցին և խորանն մեր ։

Սուրբ Իւղաբերից խորանն մեր ։

Սուրբ Աստուածածնի ուժաթափման] տեղին մեր ։

Աստի սանդխով ՚ի վեր մեծ վերնատունն մեր , յորում կան երկու խորանք ։

Աւագ խորանն՝ Խաչելութեան · և երաշխաւոր սուրբ Աստուածածնի խորանն ։

Սուրբ Պատմանատեղն · Հայոց · յունաց · լատինաց ։

Ադամ նախահօր գերեզմանն , և խորանն

՚ի ներքոյ գողգոթային · յունաց ։

Եւ Մելքիսեդեկ քահանայի գերեզմանն ։

Թագաւորաց գերեզմանքն · և սուրբ Յա-րութեան դրան՝ պատուեալ Սիւնն ։

Ի ՄԻՋԻ ՍՈՒՐԲ ՔԱՂԱՔԻՍ ԵՂԵԱԼ ԵՐԵՒԵԼԻ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՔՆ

ՍՈՒՐԲ Յովհաննէս աւետարանչի փոք-րիկ եկեղեցին մը՝ մերձ սուրբ Յարութեան դրան · յորում կան երեք խորանք · Յովհան-նէս աւետարանչի , Հայր Աբրահամու , և Քրիստոսի սուրբ Չարչարանաց · յորս է՝ մարմարիոնեայ Սիւնն , ընդ որ կապեցաւ Տէրն մեր ։

Խփտւոց եկեղեցին , և մերձ սուրբ Յարութեան ։

Հայր Աբրահամու վանքն · յունաց ։

Եւ մեծ վանքն · յունաց ։

Մեծ վանքն · լատինաց ։

Խպտւոց՝ սուրբ Գէորգայ վանքն ։

Ասորւոց վանքն · որ Մարկոս աւետա-րանչի տունն է ։

Յովակիմայ և Աննայի տունն ։
Նաև Պրոպատիկէ աւազանն ։

ԱՐՏԱՔՈՅ ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՔԱՂԱՔԻՍ ԵՂԵԱԼ ՈՒԽՏԱՏԵՂԻՔ'Ն

ՍՈՒՐԲ Փրկչայ վանքն մեր․ որ կայիափայ քահանայապետին տունն է ։ աստ է և երկրորդ բանտն Քրիստոսի ․ աստ ուրացաւ Պետրոս առաքեալ զՏէրն ։ աստ է և վէմ դրան սուրբ Գերեզմանին զորան կափարիչ վէմն, որ կայ 'ի ներքոյ աւագ սեղանոյն ։

Արտաքոյ վանքին է գերեզմանատունն Քրիստոնէից ։

Սուրբ Սիոն վերնատունն, յորս էջ Հոգին սուրբ յառաքեալսն ։ Աստ կայ Դաւիթ մարգարէի և Սողոմոն արքայի գերեզմանքն, և են 'ի ձեռս տաճկաց ։

Սուրբ Աստուածածնի՝ սրովբէատպաս գերեզմանն, հայոց, յունաց․ և 'ի մէջ սոյն եկեղեցւոյն Յովակիմայ և Աննայի գերեզ֊

մանկըն, յունաց, Նա Հայր Յովսեփայ գերեզ-
մանն, մեր. և աւագ խորանն մեր՝ որ կից
կայ յորին սուրբ Աստուածածնայ գերեզ-
մանին, առորուոց և խաչտոց պատարագա-
մատոյց խորանքն մեր. և երեք խորանք եւս
յունաց.

Քրիստոսի մատնութեանն ՚ի յուդայէ, և
աշակերտաց ննջած մարմարայն.

Քրիստոսի աղօթած պարտէզն.

Սուրբ Աստուածածնի աղօթած տեղն՝ ՚ի
ժամու քարկոծման սրբոյն Ստեփաննոսի.

Սուրբ Ստեփաննոսի քարկոծման տեղն որք
են մերձ սուրբ աստուածածնայ.

Մարգարէից գերեզմանքն. և աշխարհամայ
արձանն. որում մերձ.

Տեառն եղբօր նահատակման տեղն մեր.

Ասաֆ ՚ի վերայ Սելովմայ աղբիւրն.

Աբրայ հօրն.

Ճաւանելն.

Նախկին մարգարէի աղօթման ծառն. և
նորին գերեզմանն.

Սուրբ Համբարձման ձիթենեաց լեառն

և գալիլեայն ։

Սրբոյն Ղազարու գերեզմանն ։

Քրիստոսի նստած տեղն, յոր Մարիամ և Մարթա ընդ առաջ գնացին ։

Սամփսոնի աղբիւրն ։ Աբիմելէքայ կը տա-րի ննջած տեղն ։

Կոզմայի և Դամիանոսի գերեզմանքն. որ է եկեղեցի յունաց ։

Խաչավանքն. յունաց ։

Փիլիպպոս առաքելոյ աղբիւրն ։

Սուրբ Յօհաննու կարապետի ծննդեան տե-ղին, և վանքն լատինաց. և նորին անապատն ։

Սուրբ Եղիայի վանքն. յունաց ։ Նւ Ռա-քելի գերեզմանն, հրէից ։

Նւ ՚ի Բեթլեհեմ քաղաքն՝ յորում ծնըն-դեան տեառն մերոյ մեծակառոյց եկեղե-ցին և այրն՝ յոր ծնաւ Տէրն մեր, հայոց և յունաց, և Մսուրն՝ լատինաց. յորս է և նախամօր Եւայի գերեզմանն ։

Մեր հայոց ազգի վանքն. որոյ եկեղեցին կայ չորիւք սեղանաւ զարդարեալ ։

Յունաց վանքն ։ Լատինաց վանքն ։

Հովուաց տեղն , յորում 'ի ծննդեանն Քրիստոսի հրեշտակքն երեւեալ՝ փառք 'ի բարձունս ասացին ։

Սուրբ Գէորգայ վանքն , յունաց ։

Հայր սաբայի վանքն , յունաց ։

Զինչ վիշապն՝ ընդ ոտիւք ու նէ,
սուրբ Տեգաւոյց՝ գեհենայն եղէ նէ.

Ա.Օ.Ի.Օ. ՇԷՀԻՐ

ԳՈՒՏՍՈՒ ՇԷՐԻՖԻ՛Ն ԻՒԶԷՐԻՆԷ

ԳՈՒՏՍՈՒ շէրիֆ՝ իւճէ տաղ լար ,
զէյթինլիք տիր՝ հէփ աղաճ լար .
վարտան տէրտլին՝ անտէ աղ լար ,
կէլին գուտսա՝ կէօրլին պարլի .

Գուտսու շէրիֆ՝ ճհիր ու լու ,
քիլիսալէր՝ իլէ տօ լու .
զիյարէթլէր՝ միսք գօգու լու ,
կէլին գուտսա՝ կէօրլին պարլի .

Գուտսու շէրիֆ՝ հէփ գայա լըգ ,
անտէ տիր չիր՝ վէ դաղը լըգ ,
կէլիփ անտէն՝ տաթմագ հէր նէր ,
Ճէմի մումին՝ օլսուն լայըգ ,

Գուտսու շէրիֆ՝ ազիզ վէ թան ,
կիտէն կէօրէն՝ օլուր մէս թան .
անտէ օլաճագ՝ դատաստա տան ,
կէլին գուտսա՝ կէօրլին պարլի .

Գուտասա կլիտէն՝ հէր ճանխպ տէն ,
չըքմայաճագ՝ էլի ճեպ տէն .
սաչսա կերէք՝ հէր հասէպ տէն ,
կելին գուտասա՝ կեօրխուն պարի ։

Ագիզ շէհրի՝ կեօրսէն գար տաշ ,
ճեմի եանը՝ պիւթիւն տաղ թաշ .
կիտիւպ կեօրէն՝ տէվլէթլի պաշ ,
կելին գուտասա՝ կեօրխուն պարի ։

Թուր տաղընըն՝ եանլա ըը ,
լալէ չիչէկ՝ տիր եօլ լա ըը ;
ողջոյն վէրէն՝ աղաճ լա ըը .
կելին գուտասա՝ կեօրխուն պարի ։

Ագիզ էրլէր՝ մէթ օլուն սուն .
միւտէմ տիլէ՝ թէսպիհ օլ սուն ;
կեօրմէյէնէ՝ նասիպ օլ սուն ,
կելին սիզտէ՝ օլուն պարի ։

ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԻՒՋԵՐԻՆԷ

ՍՈՐՋՈՒ իտէն՝ կիտէր գուտասուն եօլունա ; գըյար ճանա՝ ըրըզկընա մալը նա . սուրբ Յակոբտա՝ գարշը կելիր գուլունա , պէն գուտուստան՝ այրըլտըղըմ աղլէրիմ . կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տադլէրիմ ։

Այդ հայաթ ձօրուպ վէ չայլար ագար ;
կիւնահքեարլար՝ կիւնահլէրին հէփ եայգար .
դուստու կեօրմէյէն՝ ահ խուխուպ աղլար ,
պէն դուստումտան՝ այրըլտըղըմ աղլէրիմ .
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ ։
Հիչ սէվմէյէն վարմը դուստու ունուտատէ ,
արասան պուլունմազ՝ պիր դուլ ալէմտէ .
կեօրէնլէր աղլի հաք իլէ եօկմէ տէ ,
պէն դուստումտան՝ այրըլտըղըմ աղլէրիմ .
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ ։
Պիր տիլպար իչինտէ՝ անըն եօք էշի ,
կեօրէնլին դալըպընտէն կիտմէզ աթէշի .
Հագիգէթ շէրին՝ տիր թօփրաղը թաշը ,
պէն դուստումտան՝ այրըլտըղըմ աղլէրիմ ,
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ ։
Դուստու շէրին՝ շէհրի ձաննըմ մէքեանը ,
նէպիլէրին՝ մումինլէրին վէթանը .
անտէտիր ձէմխանին հասրէթի ,
պէն դուստումտան՝ այրըլտըղըմ աղլէրիմ .
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ
Իմամ սահիպինէ՝ չալընան սուր սուր ,
տէկիլ եըլտը՝ պիր կիւն ագըլմը տուրսուր .

Հէր նէ սաաթ՝ կիրսէն օ վագըթ նուր տուր,
այէն գուտուստան՝ այըրըլըղըմ ազիզիմ.
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ.
Էյ վալիտէ՝ սուլթան րահմ էթ սէն պանա,
տուան կէչէր՝ շահլէր շահի օղլունա.
Նասիպ էթսին՝ թէքրար կէլիպ կէօրմէկէ,
այէն գուտուստան՝ այըրըլըղըմ ազիզիմ.
կէճէ կիւնտիւզ՝ տէրունիմի տաղլէրիմ.

ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՒԶԷՐԻՆԷ

ՍՈՒՐԲ յարութիւնու՝ կէօրմէք կէրէք,
կէօրէնլէրտէ՝ գալմազ խիւ րէք.
տիւնեայը թէրք՝ էթմէք կէ րէք,
կէլին սիզտէ՝ կէօրիւն պարի.
Սուրբ յարութիւն՝ րուհանի վա զար,
էէլ էստիքճէ՝ միսքլէր քօ քար.
Քրիստոսում՝ անտէ կէ զէր,
կէլին սիզտէ՝ կէօրիւն պարի.
Սուրբ յարութիւն՝ պուճագ պու ճագ,
մումլար եանար՝ գուճագ գու ճագ.
եօգ տուր օնճուլայըն օ ճագ,
կէլին սիզտէ՝ կէօրիւն պարի.

Կիրտիմ գափուտան իչէ րի ,
Հաստա Ջանըմ՝ օլտու տի րի .
անտէ սուննուսըմ՝ տիլէ կի մի ,
կեչլին սիզտէ՝ սուննուն պարի .

Սուրբ յարութիւնուն՝ գուպ պէ սի ,
անտէտիր մէ՝ սիհրին թիւր պէ սի .
կեչլիմ կեօզէն՝ օլուր մահ տէ սի ,
կեչլին սիզտէ՝ կեօրիւն պարի .

Օ՛ իյնէթինէ՝ եօք տըր սեօ զիւմ .
էշիկինէ՝ սիւրթիւմ եիւ զիւմ .
սուրբ Գերեզմանին՝ իչի կեօ զիւմ ,
կեչլին սիզտէ՝ կեօրիւն պարի .

Կիրտիմ գերեզ՝ մանը պաշը նայ ,
կեօզլերիմ տօլ՝ տու եաշը լայ .
Հապէր էթտիմ՝ գարտաշը մայ ,
օտա կեչլին՝ կեօրսիւն պարի .

Կիթտիմ տուրտում՝ գափուսու նա ,
Հէյրան օլտում՝ եարիմա նա .
Նասիպ օլսուն՝ Հէւլէթի նէ ,
կեչլին սիզտէ՝ կեօրիւն պարի .

Ի ՎԵՐԱՅ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՏԱՐԱՏԱՆ հագ՝ նազար էթ տի ,
հալքէթի ատէմի՝ վար էթ տի .
վէ էմրի նութգ՝ րապպանիյ լէ ,
Ճէմի տիւնեա՝ թէքմիլ օլտու ։
Եարատըլմըշ՝ նէսպատէ թի ,
հագ ինսանա՝ թէսլիմ էթ տի .
քէզա Ճէմի՝ վարլըգ լէ րի ,
թաալլիմ լէրլէ՝ անէ վէրտի ։
ֆագաթ անէ՝ թէնպիհ էթ տի ,
պու աղՃէրտէն՝ եէմէ տէ տի .
սատագաթլէ՝ կէչ գալըր սըն ,
մուտայիմ սէն՝ խաշա տէտի ։
Իմտի խայրըն՝ իպլիս շէյ թան ,
ղայէթ իֆրաթ՝ գըսգանՃըլըգ տան .
պունա թահմիլ՝ էտէմէ յիւպ ,
ինսանը տուր՝ էթտի հագ տան ։
Տիւշտիւ օլտէմ՝ հալքէթի ա տամ ,
քէնտի պիւթիւն՝ շէօհրէթին տէն .
եաստը օլտու՝ կիրտի տէ մէ .
վէ իպլիսին՝ տահթը հիւքմիւնէ ։

Փարզ օլունտու՝ անտէն սօնէ րայ,
Քի Թէն ալա՝ Մէսիհ մէվ լայ.
սէֆիլ ինսան՝ գապլ էթի նի,
Եասըրըլդը Թէն՝ գուրթարմաղա ։
Իւչ էվվէլ՝ Մուսա փէյղամ պէր,
պու հագգա եազ՝ տը քէլամ լէր.
Քէզա Դաւիթէ՝ վէ Եսա յի,
վէ հէմ տախի՝ հէփ նէպիլէր ։
Նէպիլէրին՝ հէփ քէլա մը,
Քի օլունուր՝ գը րաա Թը.
Մէսիհանըն՝ տօղաճա ղը,
շիմտի օլտու՝ Թէքմիլաթը ։
Մարիամըն՝ իւչ վէթա նը,
Նազարէթ տիր՝ շիրին շէհ րի.
Քէմալիյէթտէ՝ լաթիֆ ա զիզ,
վէ նուր զիյա՝ անըն լութֆու պահրի ։
Մէլէք իլան՝ հագ-տան օլ տու,
վէ միւժտէյի՝ անէ սուն տու.
տէտի շատ օլ՝ եա մուպէր րէկ,
եա միւմԹէլիյ՝ հիւսնիւ քիւլլիւ ։
Ճէվապ էթտի՝ Մէրիէմ ա նէ,
պիլմէմ տէտի՝ պէն տահա ՝էր.

Վէ նէ վագըթ՝ քի գ․հէմ էթ տի,
քէլամ ուլան՝ էնտի անէ.
Կէօքտէ էյլէնճէ՝ իզհար օլ տու,
Մէկ չէհրինէ՝ մալիւմ օլ տու.
Կիւն տօղուշու՝ Թայ անըն տէն,
Իւչ ալիմլէր՝ ուահի օլտու.
Չօք ճէվահիրլէ՝ կէլտի լէր,
Եըլտըզը նը՝ չան թութտու լէր.
Հասրէթլէրինէ՝ գավուշտու լէր.
Ալիմ վէչիկէ՝ հէմ սունտուլէր.
Մուրատլէրինէ՝ քի էրտի լէր,
Սէճտէ գըլըպ՝ չիւքիւր էթտի լէր.
Սիզտէ միւրատ՝ ալասը նըզ,
Մէվլուտ էտէրին՝ կէօրէսինիզ.

ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴ ՈՒԶԷՐԻՆԷ

ԾՆՈՒՆԴ քիւչիւկ պիր չէհիր տիր,
Մէսիհին տօղ՝ տուղու եէր տիր.
Ինսանլէրին՝ հէփ հասրէ թի,
Կէօրտիւմ մէվլուտ՝ մամուր եէրին.
Յիսուս Քրիստոս՝ անտէ տօղ տու,
Իւչ փատիշահ՝ կէլիպ կէօր տիւ.

ազիմ փեշքեշ՝ լեր վերիր տի ,
    կեօրտիւմ մեվլուտ՝ մսուր իչերին ,
Բեշիկի տիր՝ սիւտ մերմեր տէն ,
պեշիկի լալ՝ իւ կեվհեր տէն .
քօրթիւսի հիմա՝ ու եշմեն տէն ,
    կեօրտիւմ մեվլուտ՝ մսուր իչերին ։
Փատիշահլէր՝ հիմա եշմեն տէ ,
կեօրտիւլէր պիր՝ եըլտըզ կեօկ տէ .
տէտիլէր նուր՝ տօղմուշ եէր տէ ,
    կեօրտիւմ մեվլուտ՝ մսուր իչերին ,
Եըլտըզ իշրէ՝ պիր վալի տէ ;
նուր էվլատը՝ գուճաղըն տէ .
եօլա չըգտը՝ լար անի տէ ,
    կեօրտիւմ մեվլուտ՝ մսուր իչերին .
Հերովդէսէ՝ տախիլ օ լուպ ,
Ֆէրմանէ տօղրու՝ տէյու սօ րուպ .
սօնրա եըլտըզ՝ իլէ պու լուպ ,
    կեօրտիւմ մեվլուտ՝ մսուր իչերին ։
Սուրը ծնունդա՝ իրիշտի լէր ,
իւչ փատիշահ՝ պիր կիրտի լէր .
Պաղտասարըէ՝ Մելքոն Գաս պար ,
    հուզուրէ պաշ՝ էնտիրտիլէր ։

Ուչ թիւրլիւ փէշքէշ վէրալ լէր,
ալթուն պուհուր՝ ախլըյէնա լէր.
տէօնիւպ անտէն՝ շահ կիթտի լէր,
սուրըը ծընուղու՝ վահ իթտիլէր,

Նէ սաաթ քի Քրիստոս տօղ տու,
իւսթիւնէ նուր՝ սայըպսըն օլ տու.
Հըրէշտակլար՝ կէօքտէն էն տի,
փառք ՚ի բարձունս՝ անտէ տէտի,

Հէփ չօպանլար՝ իշիթտի լէր,
պու նէ՞ սէտա՝ տըր տէտի լէր.
գուզու փէշքէշ՝ կէթիրտի լէր,
սէճտէ գըլըպ՝ շիւքր իթտիլէր,

Մէրիէմ Յովսէփ լէ պէրա պէր,
պիր մաղարայէ՝ կիրտի լէր.
քառասունքի՝ սագլատի լէր,
ինսան իւզի՝ կէօրմէտիլէր,

Քառասունքի՝ պիթիւրտի լէր,
պիր չիֆթ կէօվէրճին՝ ալտը լէր.
տուրըը Տաճարա՝ կէօթիւրտիւ լէր,
միւճիւզաթլէր՝ չօք կէօրտիւլէր,

Մէրիէմ անէ՝ վալիտէ տի,
գուճաղընտէ՝ պիր տանէ տի.

կեօք իւքեն կէն՝ որ հանէ ալ .
չիմոր մնուր՝ որը լանէսի .
Ծընունդատա վառ՝ էլլի որ ընէկ .
Հեր պիրի պիր՝ դիւրլիւ ը րէնկ .
անտէ գապուլ՝ օլուր որ լէկ .
կեօզումին մէյլըստ՝ մնուր եէրլին .

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆ ԻՒԶԷՐԻՆԸ

ԲԻԼԱՄՈՒԼԼԱՀ ճէսաէտիյ լէ .
կիւնահըմըզ՝ հասէպի լէ .
խաչա չըգդը՝ րասէթիյ լէ .
վալիտէսի՝ հուզուրինտէ .
Իւլէնէ խաչը՝ կեօթիւրտիւ լէր .
իւզէրինէ՝ տաթըլտը լէր .
էլ այագըն՝ մըխլատը լէր :
վալիտէսի՝ հուզուրինտէ .
Նէք էյլատը՝ խաչատան օգա դալը ,
դանը սէլլէր՝ կիպի ա դար .
կիւնահըմըզ՝ չիլրքիս եայ դար ,
վալիտէսի՝ հուզուրինտէ .
Սաաթ թօգուզ՝ Ճիւմա կիւ նիւ ,

չաղըլտըրադ՝ փէտէրի նի .
Թէսլիմ էթտի՝ նուր րուհի նի ,
վալիտէսի՝ հուզուրընտէ ։

ԱԶԻԶ ԳՈՒՏՍՈՒ ՇԷՐԻՖ ԻՒԶԷՐԻՆԷ

ՎԱՐՍԱԽ ԽՕՇՄԱ

ՍԻԶԻ՝ մէթհ էյլէսէմ գուտսու շէ-
րիֆի , կէլին կէօրիւն՝ խաչնուըլահին վարինի .
նաս իչինտէ՝ Ճիհան տէնիլէն պու տուր ,
կէլին կէօրիւն՝ պաղչէսինի պաղինի .
Չօգտան չէքէրիտիմ՝ պէն հասրէթինի .
աչէմ պիլիւր՝ նիչէ միւՃիզաթի նի .
կէլին կէօրիւն՝ խուսպ զէյնէթի նի .
շիւքիւր էօփտիւմ՝ խայնուըլահըն եէրինի ։
Նիչէ փէյղամպէրին՝ մէզարը վար տըր ,
Խանըն Թիւրպէսի՝ Ճիւմլէտէն սէր տիր .
զէյնէթլի րիւշան՝ Ճիհանտէ պիր տիր ,
կէլին կէօրիւն կէօզ իլէ անի .
Սար Եագուպին՝ Ճիւմլէ մէսքէնի վար տըր ,
մարուֆին Եէթիրէն՝ Եարատան հագ տըր .
վիւր գանտիլլէրին՝ Թասլիրի Եօգ տըր ,
տօնատըլըար՝ չէվրէ Եանըն Եէրինի .

ՄՈՒԽԱՄՄԷՍ

Իլթիֆա սէրտէն եօլէյիմ՝ հալը գուտասու չէրիցին, հէր չէհիրտէն մուպարէք տիր եօլու՝ գուտասու չէրիցին. վէքք զինյատէ գօզուլու տուր՝ կիւլը գուտասու չէրիցին, կիւզէլ Փարսի արէպի տիր՝ տիլը գուտասու չէրիցին. հիչ պիր տինյարտէ պուլունմազ՝ պալը գուտասու չէրիցին.

Տէնկի եօգ տուր պու Ճիհանտէ՝ եարաթմըշ տըր հագ ղանի, մէյլա սույու կեօզտէն վէրիր՝ դաշտան էնթիրիւր նանի. չէշմէսի իրմաղի եօգ տուր՝ հաՃէրտէն տիւր մէքեանի, ալլահա էմանէթ օլսուն՝ պատրիգ իլէ րուհպանի. հատտէն աշուրի կիւզէլ տիր՝ իլի գուտասու չէրիցին.

Ճիւմլէ ալէմ հայրէթ չէքէր՝ կիւզէլ խամ ու ատընա, հէր քիմ կէլիւպ կեօրիւր իսէ՝ մուշթագ օլուր տատընա. քիմ քի կեօրիւր ս.յ.ը տիւշէր՝ հէր տէմ ալը եատընա, սըտգ իլէ զինյարէթ իտէն իրիշիր մուրատընա. մաղըրպ մէշրիգտէն կեօրինիւր՝ տաղը գուտասու չէրիցին.

ԱԶԻԶ ՄԱՐ ԵԱԳՈՒՊ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ՏԻՎԱՆԻ

Փիւսէր իքէն չէքէր խօրիմ՝ Մար-
եագուպին հասրէթին, շիւքիւր կեօրտիւմ
սուրը մէզարին՝ սէյր էյլէտիմ զէյնէթին.
Զէյնէթինէ կեօզ գամաշուր՝ հագ նա-
զարտէն սագլասըն, ագլը ֆիքրէ հիչ
սըղըշմազ՝ թամիրին եօգ ալէթին.
Ալէթի զէր իւ տիւրտէն տիր՝ լալի կէվ-
հէրտէն քեանի. մուէզզին միւ տէրքեար
չօգ՝ խուպ խօտէրլէր խըզմէթի.
Խըզմէթի կայէթտէն չօգ տուր՝ իտէնի
հագ սագլասըն, կեօրէնլէր շազ մէսրուր
օլուր՝ չօգ տուր հագըն հիքմէթի.

Ջիւմլէ ալէմ հասրէթ չէքէր՝ Մար-
եագուպին էնրինէ, նիչէ հիւնքեար նիչէ
պաշլէր՝ էթմէտիլէր սըրրինէ.
Տիլ իլէ մէթհի օլունմազ՝ նիճէ իթսէմ
մէթհինի, պու շէրիմէ կիւշ էյլէ յուայ՝
մուզտըլու կէլէն կեօրէնէ.

Կեօրէնլէր տօղըրու սեօյլէսին՝ սեօզիւմիւզ
վա՞ր մը խիլաֆ , նասըլ իշլէնմէտէ պիր տախի
եօգ չիւքիւր պի՛զէ վէրէնէ .
Սիմ իւզէրի չօգ ատէմ վար՝ շէյդան եօ-
լուն պաղլէմիշ , կէլիւպ զէյարէթին իթմէզ՝
դամանըշ օղլը սիմ զէրլինէ .

ԱԶԻԶ ՄԵՐԻԵՄ ԱՆԷՆԻՆ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ՎԱՐՍԱԽ ՏԷՍԹԱՆ

ԻՓԹԻՏԱ կեօքտէն՝ պիր մէլէք էնտի ,
կեօրտի նուրը ախտարը՝ մէրիէմ անէնին .
հաքըն ալիհանինտէն սէլամը վէր տի ,
ալտը Ջէմ իգրարը՝ մէրիէմ անէնին .
Իգրարընը ալտը՝ կեօյէ չէքիլ տի ,
մէրիէմին իւստիւնէ՝ լութֆու աչըլտը .
Եէրտէն կեօյէ նուրտան՝ տիրէք տիքիլտի ,
կեօթիւրտի խապէրի՝ մէրիէմ անէնին .
Խապէրինի մէլէք՝ հագգա կեօթիւր տի ,
Թօղուզ մահ վէ պէշ կիւն՝ մութլու պի-
թիւրտի . նուրտան նուր փիւսէրի՝ տօղտու
կէթիւրտի , ռիւշան օլտու եիւրէկի՝ մէրիէմ
անէնին .

Տաղըլըն ենքեարի՝ սարտը փիւսէ րի ,
մէսրուր օլտու կիւլըն՝ էօվըն հագ պարի .
տէսմթ վայինչ սիւրտըն՝ էիւզ իլէ սէրի ,
խաս էմըն չիրի՝ մէրիէմ անէնիմ .
Շիրի մէմէտէն էմըն՝ եէտի պարի նի ,
Թէսլիմ էթըն խիւտա՝ ձիւմլէ վարի նի .
մուրատէ իյլէտի՝ խուպճէ եէրի նի .
չէտիտ ընտըն չաղը՝ մէրիէմ անէնիմ .
Կեօքտէ մէլայիքլար՝ չաղ օլտու լէր ,
Իւչ հիւնքեարլէր՝ խապէրինի ալտը լէր .
Եըլտըզ իլէ կէլիւպ՝ եէրին պուլտու լէր ,
հիւնքեարլար հիւնքեարը՝ մէրիէմ անէնին .
Հիւնքեարլէր իչէրի՝ պիրտէր կիրտի լէր ,
Իւչիւտէ իւչ Թիւրլիւ՝ հագը, կէօրտիլէր .
պիրի պիրինի սօրուպ՝ խապէր վէրտի լէր ,
սէյր էթտիլէր եէրի՝ մէրիէմ անէնին .
Նէրինի կէօրտիւլէր՝ չօք իպնուլա հըմ ,
միւձիւպաթը չօգ տուր՝ ղանի ալա հըմ .
էօվտիլէր վայինի՝ օլ չահլէր չա հըմ ,
կէօրտիլէր սէթթարը՝ մէրիէմ անէնին .
Սէթթարըն մէթաարի՝ իլէ տինտի լէր ,
փէշքէշլէրին վիրիւպ՝ կիրու տէօնտի լէր :

եօլա տուշիւպ՝ տուլուըլէրէ պինտիր լէր ․
օլտուլէր Թիւճճարը՝ Մէրիէմ անէնին ։
Թիւճճար կիպի՝ տաղըԹտըլէր շիքեարի ,
Հէր քէս աըղըուլէտի՝ կէնտի չէհի րի ․
Չէքտիլէր տէօքտիլէր՝ գաԹար պէհարի ,
պիլտիլէր սըրրը՝ Մէրիէմ անէնին ։
Նիհան պիր սըր իտի՝ կէլտի Ճիհա նէ ,
սէսի կիԹտի՝ հինտիսԹանէ եէմէ նէ ․
Հաք տէհանտէն՝ պիր սէս կիԹտի տամանէ ,
եէԹտի պիզէ Ճարը՝ Մէրիէմ անէնին ։
Ճար իԹտի Ղազարա՝ տիրիլԹտի խիւտա ,
Չէյդանըն կիւշինէ՝ տիւշտիւ պիր սէտա ․
Քէրէմ էԹտի պիզէ՝ եէԹտի իմտատա ,
պիրտէ եօգ ույարը՝ Մէրիէմ անէնին ։
Ույարը եօգ պիր տէ՝ սէօյլէնիր պիր ատ ,
տամամտէ իպլիսլէր՝ իյլէտիլէր տատ ․
Հաք սազէրտէն՝ պիզի իյլէտի էզատ ,
կէօրտիւնիւզ հիւնէրի՝ Մէրիէմ անէնին ։
Հիւնէրի եէԹիշիւր՝ եօխսուլէ պայէ ,
իսա կիԹտի կիրտի՝ յորդանան չայէ ․
միւՃիզաԹ իյլէտի՝ Ճիւմլէ տիւնեայէ ,
չաւուշ միւնէտիկլէրի՝ Մէրիէմ անէնին ։

Մ՚իւնէվվէր մարխամըն՝ շիրի սեօյլէ տի ,
աշգըն տէրտաբընի՝ նիհան պօյլէ տի .
Լայըգլարա մէվլայ՝ գըսմէթ իլէ տի ,
կեօզումուլէր ազիզ մէզարը՝ մերհէմ անէնին .
Վ՚ալիտէ սուլթանըն շիրին կիւզէլ իսմին ,
միւտէմ զինատէ կիւշի մէրհէմ անէնին .
Ջիհանէ կէլմէմիշ պէօյլէ պիր վէլի .
մէլէքտէ եօգ էշի մէրհէմ անէնին ։
Ֆազիլէթլէ տօղտու ասըրը զա թի ,
ալէմէ նէթիճէսի չօգ միւճիզա թի .
մէվլայէ խուլ կէչէր հէմ չէֆա աթի ,
պիր տախի եօգ էշի մէրհէմ անէնին ։

ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԱՃԱՐԸ
ԻՒ ՁԵՐԻՆԷ
ՍԷՄԱՅԻ ՏԷՍԹԱՆ

ԵՐԻՃԷ էջնեմ սուրբ յարութինի ,
գանտիլլէրին եօզ թաս վիրի .
կիրտիմ չէվրէ եանըն ինեգ տիմ ,
պու Ճիհանտէ եօգ էրպաբի ,

խաս սինին կէօր տիւք էն րի ,
պիրէր կիրտիք հէփ իչէ րի .
էօփտիւք մէրմէր սուրբ մէզա րի ,
պուլունտա ալըր էէր կէօք սահիպի ,

Շիւքիւր կէօրտիւմ իւէ կէօր տիւմ ,
Թիւրպայինէ եիւզիւմ սիւր տիւմ .
ալլէյուպ այաղա տուր տում ,
պագմատա իքթոյիմ հիճապի ,

Գըրգ տէօրթ գանտիլ միւտէմ եանար ,
օն եէտի տէ միյանտէ վար ,
գափուսուն իւսթիւնտէ տիր ,
Լուսաւորիչին թասվիրի ,

Իւչ միլլէթ թաբօր տէօ նէր ,
մէզարտէն օլուպ մինէյլ վէր .

Հիապարըղ դանտիլէր եա նար ,
բուհանի շաղըրդ նշանի ։
Պիւնալէթի չօգ եփւճէ ու բու ,
իչինտէ բուհ պանի տօ բու ·
Ճիւմլէմիզ խանըն դու բու ,
իչինտէ վար պիր դաչ ճապի ։
Օ իյնէթլը տիր ճիւմլէ եէ բի ,
իչինտէ նապիլէր վա բի ·
կեօզլիւմ իլէ կեօրտիւմ սուբբ եէբի ,
օլ տէմ չէքտիմ իճթինապի ։

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ ՀԵՌՈՒ ԵՂԵԱԼ ՏԵՂԻՔՆ

ՍՈՒՐԲ գետն Յորդանան՝ տասն և
երկու ժամ ,
Քրիստոսի փորձութեան լեառն , և Երի-
քով՝ վեց ժամ ,
Սուրբ Նազարէթ , և Լեառն Թաբօր ,
երեսուն ժամ ,
Քրիստոսի հաց բազմացուցած տեղն ,
և Տիբերական ծովն , երեսուն վեց ժամ ,
Եաֆայ՝ տասն և երկու ժամ . ուր է սուրբ
Նիկողայոս վանքն մեր ,
Ռամլէ՝ ինը ժամ . յորում է սուրբ Գէ-
որգայ վանքն մեր ,

Գոն ևս թէպէտ և այլ ուխտատե-
ղիք՝ թէ ՚ի ներքոյ և թէ արտաքոյ սուրբ
քաղաքին Երուսաղէմի , բայց աստ միայն

գլխաւորքն և երևելիքն յիշեցան · որոց ամենեցուն շնորհիւ՝ տեսութեան և երկրպագութեան, և վերջապէս վերնոյն երուսաղէմի և երկնից արքայութեանն ժառանգութեան, և լուսոյ երեսացն իւրոց վայելման, զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ Տէր Յիսուս արժանիս արասցէ · որում փառք և երկրպագութիւն յաւիտեանս ամէն ։

ՎԵՐՋ.

Р. И.
№ 7357

1847